

Üniversiteler Ortak Kanunu Tasarısı

*İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi,
Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve
Haçettepe Üniversitesi
tarafından müştereken hazırlanmıştır.*

Ekim, 1971

Üniversiteler Ortak Kanunu Tasarısı

*İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi,
Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve
Hacettepe Üniversitesi
tarafından müştereken hazırlanmıştır.*

Ekim, 1971

Üniversiteler Ortak Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Kapsam

Madde 1. Üniversiteler ve onlara bağlı öğretim ve araştırma kuruluşları bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Üniversitenin Tanımı

Madde 2. Üniversiteler, Fakülte, Bölüm, Kürsü, Yüksek Okul, Okul, Enstitü ve benzeri kuruluşlarla hizmet birimlerinden oluşan bilimsel, idarî ve malî özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek bilim, araştırma, öğretim ve yayım birlikleridir.

Her üniversite kendisine bağlı öğretim ve araştırma birimleri ile bir bütündür. Bir üniversitenin genel özerkliği ve tüzelkişiliği içinde bu üniversiteyi oluşturan fakülteler de bu Kanun hükümlerine göre tüzelkişiliğe sahiptir. Üniversiteye bağlı diğer kuruluşların tüzelkişiliğe sahip olması Üniversite Senatosunun kararına bağlıdır.

Üniversitelerin Görevleri

Madde 3. Üniversitelerin görevleri şunlardır :

- a) Çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak;
- b) Öğrencilerini bilim anlayışı kuvvetli, sağlam düşünceli aydınlar ve yüksek öğrenime dayanan mesleklerle türlü bilim ve uzmanlık kolları için iyi hazırlanmış bilgi ve tecrübe sahibi elemanlar, Anayasada ifadesini bulan Türk devriminin ülkülerine bağlı ve millî karakter sahibi vatandaşlar olarak yetiştirmek;
- c) Memleketi ilgilendirenler başta olmak üzere, bütün bilimsel ve teknik sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme

ve araştırmalar yapmak, bu çalışmalarda ilgili millî bilim ve araştırma kurumları ile yabancı veya uluslararası benzer kurumlarla işbirliği yapmak;

) Memleketin türlü yönden ilerleme ve gelişmesini ilgilendiren bütün sorunları hkmetle ve kurumlarla da elbirliği etmek suretiyle ğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarını toplumun faydalanmasına sunmak ve hkmete istenecek inelemeleri sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek ;

d) Araştırma ve incelemelerinin sonuçlarını gösteren, bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayınları yapmak ;

e) Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim verilerini sözle ve yazı ile halka yaymak.

İKİNCİ BÖLÜM

niversitelerst Kuruluşlar, Devlet Denetimi ve Gözetimi

I. YÜKSEK ğRETİM KURULU

Tanımı ve Görevleri

Madde 4. Yüksek ğretim Kurulu, niversiteler ve diğer yüksek öğrenim kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak ve yüksek ğretim alanında yeni niversite ve diğer kuruluşların kurulması, mevcutların geliştirilmesi, insangücünün, yatırımların ve kaynakların etkili bir Şekilde kullanılması için kısa ve uzun vdeli plnlar hazırlamakla görevli bir kuruluştur.

Kuruluşu ve işleyişi

Madde 5. Yüksek ğretim Kurulu, Millî Eğitim Bakanının başkanlığında, her niversitenin en yetkili organınca profesörler arasından iki yıl için seçilecek birer temsilci ile, Kuruldaki niversite temsilcileri sayısı kadar aynı süre ile Bakanlar Kurulunca Devlet Plnlama Teşkiltından, Millî Eğitim Bakanlığından ve Maliye Bakanlığından seçilerek atanacak üyelerden kurulur.

Kurul ilk toplantısında bir genel sekreter seçer.

Genel Sekreter, Yüksek ğretim Kurulunun yesidir. Genel Sekretere bağlı olarak sekreterlik işlerini ve Kurulca verilecek diğer görevleri yürütmek üzere Millî Eğitim Bakanlığında bir büro kurulur.

Yüksek Öğretim Kurulu, Millî Eğitim Bakanının dâveti üzerine toplanır. Üyelerin üçte birinin isteği ile toplantı yapılması zorunludur.

Yüksek Öğretim Kurulu çalışma usulünü kendisi tayin eder.

II. ÜNİVERSİTELERİ DENETLEME KURULU

Tanım ve Görevi

Madde 6. Üniversiteleri Denetleme Kurulu, üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetimini sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı olarak çalışan bir kuruluştur.

Üniversiteleri Denetleme Kurulu, Devletin gözetim ve denetimi görevini yerine getirmek üzere :

a) Üniversitelerin yetkili organlarından veya üniversitelerde görevli kişilerden, gerekli gördüğü hallerde, yazılı veya sözlü bilgi istemek;

b) Üniversitelerde görevli kişiler için disiplin veya ceza kovuşturması açılmasını yetkili makamlardan istemek, bu konuda yetkili üniversite organlarınınca alınan disiplin kararlarına karşı Üniversitelerarası Kurula itirazda bulunmak;

c) Üniversitelerin veya üniversiteye bağlı fakülte, kurum ve kuruluşların idaresine el konulmasını gerektiren hallerde Bakanlar Kurulunu haberdar etmek;

ç) Üniversitelerin işleyişi konusunda her yıl Başbakanlığa rapor vermek; görev ve yetkisine sahiptir.

Kuruluşu ve İşleyişi

Madde 7. Üniversiteleri Denetleme Kurulu, Başbakan veya görevlendireceği bir Bakanın başkanlığında Adalet Bakanı, Millî Eğitim Bakanı, Devlet Bakanı tarafından seçilen iki üye ile Yargıtay Ceza ve Hukuk Genel Kurullarının kendi içlerinden seçecekleri birer üyeden kurulur. Seçimle gelen üyeler üç yıl için seçilir.

Kurulun sekreterlik işleri Başbakanlık tarafından düzenlenir.

III. ÜNİVERSİTELERARASI KURUL

Tanım ve Görevi

Madde 8. Üniversitelerarası Kurul, Yüksek Öğrenim Plânlaması içinde, üniversiteler arasında koordinasyonu sağlamak, üniversitelerin öğretim üyesi ihtiyacını karşılayacak tedbirleri almak, üniversitelerin tümünü

İlgilendiren kanun, tüzük tasarılarını ve yönetmelikleri hazırlamak ve bu Kanunda belirtilen diğer işleri yapmakla görevli bir kuruluştur.

Kuruluş ve İşleyişi

Madde 9. Üniversitelerarası Kurul, tüm olarak bu Kanuna tâbi her üniversitenin Rektörü ile Senatosunun üç yıl için seçeceği ikişer profesörden kurulur.

Bu Kurula, üniversitelerin kuruluş sırasına göre her yıl bir Üniversitenin Rektörü başkanlık eder. Kurul toplantıları başkanın bağlı olduğu üniversitenin bulunduğu şehirde yapılır. Kurul raportörlüğünü oya katılmaksızın Ankara Üniversitesi Genel Sekreteri yapar.

Raportör, kurul tutanak ve kararlarını saklar, bunların birer örneğini üniversitelere ve fakültelere gönderir.

Üniversitelerarası Kurul Başkanın çağrısı üzerine toplanır. Gerekli hallerde her Üniversite Rektörü Kurulun toplantıya çağrılmasını Başkandan isteyebilir.

Üniversitelerarası Kurul kararlarının birer örneği Millî Eğitim Bakanlığına gönderilir. Millî Eğitim Bakanı alınan kararın yeniden incelenmesini 15 gün içinde isteyebilir. Üniversitelerarası Kurul bir ay içinde aynı konu üzerinde alacağı kararı Bakanlığa bildirir. Bu karar, ilgililerin yetkili yargı mercilerine başvurmak hususundaki hakları saklı kalmak üzere, kesindir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üniversitelerin İşleyişi

I. ÜNİVERSİTE ORGANLARI

Senato

Madde 10. Senato, Rektörün başkanlığında, öğretim görevi başında bulunan önceki Rektörden, Rektör Yardımcılarından, Fakülte Dekanlarından, her Fakülte Kurulunun kendi üyeleri arasından üç yıl için seçeceği ikişer profesörden ve doğrudan doğruya üniversiteye veya fakültelere bağlı her yüksek okulun müdüründen kurulur.

Senato, üniversitenin bütününü ilgilendiren kanun ve tüzük tasarılarını hazırlar ve aynı mahiyetteki yönetmelikleri yapar. Üniversitenin bütününü ilgilendiren işler hakkında karar verir. Fakülte Kurullarının, kürsü, bölüm, enstitü, yüksek okul ve diğer kurumların kurulması, kaldırılması veya birleş-

tirilmesi hakkındaki kararlarını; kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları konusundaki tekliflerini; seçim ve bütçe hakkındaki karar ve tekliflerini inceleyip işleme kor. Kanun, tüzük ve yönetmeliklerle kendisine verilen diğer görevleri yapar. Bir imtihana bağlı olmayan fahri akademik paye ve ünvanlar hakkında ilgili fakülte organından gelen teklifleri karara bağlar.

Fakülte organlarının bu kanun hükmünce kesin olanları dışındaki karar ve işlemlerine yapılacak itirazlar Senato tarafından incelenip karara bağlanır.

Fakültelerin Senato tarafından onanmayarak bozulan işlem ve kararları ilgili organlarca yeniden incelenebilir. İkinci defa Senatoya gelen fakülte kararları, senato tarafından kesin karara bağlanır. Senatonun aldığı red kararları gerekçesiyle birlikte ilgili fakülteye bildirilir.

Yönetmelikler, Senatonun onamından ve Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra yürürlüğe girer. Senatolarca hazırlanan kanun ve tüzük tasarıları gerekçeleriyle birlikte Millî Eğitim Bakanlığına sunulur.

Rektör Senato kararlarını mümkün olan en kısa zamanda çoğaltarak Millî Eğitim Bakanlığına, dekanlıklara ve senato üyelerine gönderir. Millî Eğitim Bakanı Senatoca alınan bir kararın yeniden incelenmesini 15 gün içinde isteyebilir. Senato bir ay içinde aynı konu üzerinde alacağı kararı Bakanlığa bildirir. Bu karar, ilgililerin yetkili yargı mercilerine başvurmak hususundaki hakları saklı kalmak üzere, kesindir.

Üniversite Yönetim Kurulu

Madde 11. Üniversite Yönetim Kurulu, Rektörün başkanlığında, öğretim görevi başında bulunan bir önceki Rektörle Rektör yardımcılardan, Fakülte Dekanlarından, doğrudan doğruya üniversiteye bağlı Yüksek Okul Müdürlerinden kurulur. Kanun, tüzük ve yönetmelikler hükümlerinin ve Senato kararlarının uygulanmasını sağlayacak karar ve tedbirleri alır. Rektörün göreceği bütün işlerde kendisine yardım eder.

Üniversite Yönetim Kurulunun raportörlüğünü, oya katılmaksızın, Üniversite Genel Sekreteri yapar.

Rektör

Madde 12. Rektör, üniversite öğretim üyelerinin bir arada yapacakları toplantıda üç yıl için aylıklı profesörler arasından salt çoklukla seçilir. Dönem süresi biten Rektör yeniden seçilebilir. Fakat aynı şahıs aradan bir seçim geçmeden iki dönemden fazla Rektörlük yapamaz.

Rektör, üniversite tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Üniversite Kurullarına başkanlık eder, bunların kararlarını uygular, üniversiteye bağlı kuruluşlar arasında düzenli çalışmayı sağlar.

Rektör, bütün kuruluşlar üzerinde genel bir denetleme yetkisine sahiptir. Bu Kanunda dekanlara verilmiş olan yetkilerin kullanılmasını ve böylece üniversitenin yönetim ve öğretim işleriyle bilimsel araştırma işlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlar ve bunun için gerekli denetlemeleri yapar. Gördüğü aksaklıkları giderecek tedbirlerin alınmasını sağlar. Rektör, kendi yetkisinde olan bu işlemi yapmadığı takdirde ilgili dekan, müdür ve öğretim üyeleriyle birlikte sorumludur. Senato üyelerinden her biri Rektöre bu hususta yazı ile soru sormak yetkisine sahiptir. Rektör, bu soruya en geç 15 gün içinde yazı ile cevap vermek zorundadır.

Rektörün aylıklı profesörler arasından seçilmiş iki yardımcısı bulunur. Rektör yardımcılarını, seçimini takip eden bir ay içinde Rektörün göstereceği dört aday arasından Üniversite Senatosu seçer. Rektör yardımcıları Rektörün tesbit edeceği işleri görürler.

Rektör, işi başında bulunmadığı zaman, Rektör yardımcılarında birini vekil bırakır. Rektörün vekilini tayin edemediği hallerde öğretim üyeliğinde kıdemli yardımcı, vekil olarak görev yapar.

Vekillikle idare altı aydan fazla sürerse veya Rektör seçim süresi dolmadan görevinden ayrılırsa, onun seçim süresini doldurmak üzere yeni bir Rektör seçilir.

II. FAKÜLTE ORGANLARI

Fakülte Kurulu

Madde 13. Fakülte Kurulu fakültenin öğretim üyeleri ile fakültede ders vermekle görevli diğer öğretim üyelerinden kurulur. Dekanın daveti üzerine toplanır. Üyelerden üçte biri kurulun toplantıya çağrılmasını dekanın talep edebilir. Akademik çalışmalarını ilgilendiren hususlar hakkında karar verir, akademik seçimleri yapar, fakültelerde yüksek okul, okul, bölüm, kürsü ve enstitülerin kurulması, birleştirilmesi, kaldırılması hakkında teklifler yapar. Doğrudan doğruya fakülteyi ilgilendiren kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını hazırlayıp Senatoya sunar. Yönetim Kurulunca havale edilen konuları sonuca bağlar. Kanun, tüzük ve yönetmeliklerde açıkça yetkili kılındığı hususlarda karar verir.

Yönetim Kurulu

Madde 14. Fakülte Yönetim Kurulu dekanın başkanlığında, öğretim görevi başında bulunan önceki dekanla, dekan yardımcılarında ve fakülte genel kurulunca seçilecek üç profesör ve iki doçentten üç yıl için kurulur.

Yönetim Kurulu, kanun, tüzük ve yönetmeliklerde Fakülte Kurulunun açıkça yetkili kılınmadığı bütün konularda karar verir, tüzük ve yönetmelikler hükümlerinin ve fakülte kurulu kararlarının yerine getirilmesini sağlayacak tedbirleri alır, dekanın göreceği bütün işlerde kendisine yardım eder.

Yönetim Kurulu öğrencilerin yazılma, çıkarılma, öğretim ve imtihanlara ait olan işlemleri hakkında takdire bağlı ve kesin kararlar verir.

Öğretim yardımcılarını veya öğrencileri doğrudan doğruya ilgilendiren konuların Fakülte Yönetim Kurulunda görüşülmesinde, bunların karma kuruldaki temsilcileri davet edilerek bilgilerine müracaat olunur.

Yönetim Kurulunun raportörlüğünü oya katılmaksızın Fakülte Sekreteri yapar.

Dekan

Madde 15. Dekan, Fakülte Kurulu tarafından fakültenin aylıklı profesörleri arasından üç yıl için salt çoklukla seçilir. Dönem süresi biten dekan yeniden seçilebilir. Fakat aradan bir seçim geçmedikçe aynı şahıs iki dönemden fazla dekan olamaz.

Dekan, fakülte tüzelkişiliğinin ve fakülteye bağlı kurumların tüzelkişiliklerinin temsilcisidir, fakülte kurullarına başkanlık eder, kararlarını uygular.

Dekan, fakültenin genel yönetimini, bölüm, kürsü, enstitü, laboratuvar, fakülteye bağlı yüksek okul, okul ve diğer kurumların düzenli çalışmasını ve öğretim üyelerine ve yardımcılara verilmiş olan her türlü görevlerin gereği gibi yerine getirilmesini sağlar ve bunun için her zaman gerekli denetlemeleri yapar. Dekan, denetlemeleri sırasında göreceği aksaklıkları giderecek tedbirlerin alınmasını sağlar, Dekan, kendi yetkisinde olan bu işlemi yapmadığı takdirde ilgililerle birlikte sorumlu olur.

Dekan, Fakülte Kurulunun kararları ile Yönetim Kurulu kararlarını, mümkün olan en kısa zamanda çoğaltarak bütün öğretim üyelerine gönderir. Dekanın öğretim üyeleri arasından seçilen iki yardımcısı bulunur.

Dekan yardımcılarını, dekanın göstereceği dört profesör arasından Fakülte Kurulu seçer. Bu seçim her dekan seçiminden sonra ve Yönetim Kurulunun diğer üyelerinin seçiminden önce yapılır.

Dekan yardımcıları, Dekanın tesbit edeceği işleri görür.

Dekan işi başında bulunmadığı zaman yardımcılarında birini vekil bırakır. Dekanın vekilini tayin edemediği hallerde öğretim üyeliğinde kıdemli yardımcı, vekil olarak görev yapar. Vekillik ile idare altı aydan fazla sürerse

veya dekan seçim süresi dolmadan görevinden ayrılırsa onun seçim süresini doldurmak üzere yeni bir dekan seçilir.

Karma Kurul

Madde 16. Fakülte Karma Kurulu, Dekanın başkanlığında üç profesör, üç doçent, üç öğretim yardımcısı, üç öğrenci üyeden kurulur.

Karma Kurulun Dekan dışındaki öğretim üyeleri Fakülte Kurulu tarafından her yıl Kasım ayı içinde seçilir. Fakülte Karma Kurulunun öğretim yardımcısı üyeleri, fakültenin öğretim yardımcılarının her yıl Kasım ayı içinde yapacakları toplantıda seçilir.

Fakülte Karma Kurulunun öğrenci üyeleri, fakültenin bütün öğrencileri tarafından her yıl Kasım ayında yapılacak seçimde, ilgili sınav yönetmeliğine göre normal süre içinde sınavlarını başarmış ve disiplin cezası almamış öğrenciler arasından seçilir. Seçimler fakültece düzenlenir ve gizli oyla yapılır. Seçimlerde uyulacak diğer hükümler yönetmelikte gösterilir.

Karma Kurul her yarı yıl içinde en az iki defa toplanır. Karma Kurul, Dekanın gerekli görmesi ya da kurul üyelerinden en az üçte birinin dekanlığa yazılı olarak başvurması üzerine olağanüstü toplantılar da yapabilir.

Karma Kurul, fakültenin öğretim ve eğitim programlarını, bu programların uygulanmasına ve yürütülmesine ilişkin sorunları, asistanların ve öğrencilerin çalışmalarını geliştirecek ve kolaylaştıracak yolları görüşerek istişarî nitelikte kararlar alır. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Alınan kararlar, gereken işlemlerin yapılması dileğiyle fakültenin yetkili organlarına bildirilir.

Karma Kurulun her toplantısında Dekan, bir önceki toplantıda alınmış kararlar üzerinde ne gibi işlemler yapıldığını Kurula bildirir.

Karma Kurulca kabul edilmeyen bir teklif, üyelerinin en az beşte biri tarafından benimsenmediği takdirde, bunların verecekleri gerekçeli muhalefet serhi Kurul kararına eklenir ve fakültenin yetkili organının bilgisine sunulur.

III. YÜKSEK OKULLAR VE OKULLARIN ORGANLARI

Madde 17. Doğrudan doğruya üniversiteye veya bir fakülteye bağlı yüksek okul organları, Öğretim Kurulu, Müdür, Yönetim Kurulu ve Karma Kuruldur.

Yüksek Okul Öğretim Kurulu okulda öğretim görevi yapan bütün profesör, doçent ve öğretim görevlilerinden kurulur. Öğretim sorunları ile ilgili konularda alacağı kararları teklif olarak bağlı bulunduğu Fakülte Kuruluna veya Üniversite Senatosuna sunar.

Yüksek Okul Yönetim Kurulu, Müdürün başkanlığında öğretim görevi başında bulunan önceki müdür ile okulun bağlı bulunduğu Fakülte Kurulu veya Üniversite Senatosunun seçeceği üç öğretim üyesinden üç yıl için kurulur. Bu üç öğretim üyesi, mevcut oldukları takdirde, okulda asf görevli öğretim üyeleri arasından seçilir.

Yüksek Okul Yönetim Kurulu, okulun bağlı bulunduğu fakülte veya üniversite kurullarının okulla ilgili kararlarının icrasını sağlayacak kararlar alır; yüksek okul öğrencilerinin yazılma, çıkarılma ve imtihanlara ait olan işlemleri hakkında takdire bağlı ve kesin kararlar verir.

Yukarda belirtilenler dışında yüksek okulla ilgili diğer kararlar okulun bağlı bulunduğu fakülte veya üniversite kurullarınca alınır.

Yüksek Okul Müdürü, okulun bağlı bulunduğu Fakülte Kurulu veya Üniversite Senatosunca öğretim üyeleri arasından üç yıl için seçilir. Süresi biten Müdür yeniden seçilebilir.

Yüksek Okul Müdürü bu Kanunla dekanlara verilmiş görevleri okul bakımından yerine getirir.

Yüksek Okul Karma Kurulu, Fakülte Karma Kurulu örneğine göre kurulur ve bunun gördüğü işleri görür.

Doğrudan doğruya üniversite veya fakülteye bağlı okulların yönetiminde de bu madde hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğretim Üyeleri

I. GENEL HÜKÜMLER

Öğretim Üyeleri ve Görevleri

Madde 18. Üniversite öğretim üyeleri, üniversitelerde öğretim üyesi kadrolarında görevli üniversite doçentleri ve üniversite profesörleridir.

Üniversite öğretim üyelerinin nitelikleri, tayinleri, meslekî hakları ve görevleri, bu Kanun hükümleriyle bunlara aykırı olmayan genel hükümlere bağlıdır.

Öğretim üyelerinin başlıca görevleri şunlardır :

a) Üniversite öğretim kurumlarında bilimsel araştırmalar ve yayınlar yapmak;

- b) Üniversite kurumlarında ders okutmak, pratik çalışmaları uygulamak, proje hazırlamalarını ve seminerleri yönetmek;
- c) Bölümdeki veya kürsüdeki asistanların yetişmelerine yardımcı olmak;
- ç) Haftanın en az iki günü, belli saatlerde öğrencileri kabul ederek onlara gerekli alanlarda yardım etmek ve yol göstermek;
- d) Üniversitelerarası Kurulca veya üniversite ve fakülte organlarınınca verilecek görevleri ifa etmek.

II. ÜNİVERSİTE DOÇENTLİĞİ

Üniversite Doçenti Ünvanının Kazanılması

Madde 19. "Üniversite Doçenti" sıfatı, bu Kanunla gösterilen sınava başarmakla kazanılır. Üniversite doçentliği sınavına girebilmek için adaylardan devlet memurlarında aranan genel şartlardan başka şunlar istenir:

- a) Sınava gireceği bilim dalının aslı disiplini olarak yer aldığı bilim kolu ile ilgili bir fakülte veya dengi bir yüksek öğrenim diplomasından başka, memlekette üniversite bilim doktorası yapmış veya tıpta uzmanlık yetkisini kazanmış bulunmak, ya da yabancı memleketlerde yapmış olduğu bilim doktorası veya aldığı uzmanlık yetkisinin doçentlik sınavına girmeye yeterli olduğu Üniversitelerarası Kurulca kabul edilmiş olmak;
- b) Doktor ünvanını veya tıpta uzmanlık yetkisini aldıktan sonra sınavına gireceği bilim dalı ile ilgili bir işde en az iki yıl çalışmış olmak.

Doçentlik Sınavı

Madde 20. Doçentlik sınavı, adayın sınavına gireceği bilim dalındaki üniversite profesörleri arasından, o dalda yeter sayıda profesör bulunmadığı veya bilim dalının özelliği zorunlu kıldığı takdirde en yakın bilim dalları profesörleri arasından Üniversitelerarası Kurulca ad çekmek suretiyle kurulacak üniversitelerarası jüriler tarafından yılda bir defa yapılır.

Doçentlik sınavı, yabancı dil, doçentlik tezi, kollokyum ve deneme dersi kademelerinden oluşur. Bu sınavın nasıl yapılacağı "Üniversite Doçentlik Sınav Yönetmeliği"nde gösterilir.

Sınavı yapılacak yabancı dil, adayın başvurduğu bilim dalı için tabii olarak bilmesi gerekli dillerden başkadır.

Yabancı dil sınavında başarı sağlayamayan adayın isteği üzerine sınav kâğıdı jüri başkanı tarafından kendisine gösterilir. Aday, sınav sonucuna yazılı olarak itiraz ederse, bu itiraz Üniversitelerarası Kurulca incelenip kesin karara bağlanır.

Doçentlik sınavını başaranlar "Üniversite Doçenti" ünvanını alırlar. Sınavı başaramayanlar, yönetmelikte belirtilen sınırlar içinde, gelecek dönemlerin sınavlarına girebilirler.

Yabancı Memleketlerde Alınan Doçentlik Ünvanı

Madde 21. Doktor ünvanını veya tıpta uzmanlık yetkisini aldıktan sonra yabancı memleketlerde doçent ünvan veya yetkisini almış olanlar, en az iki yıl bu ünvan veya yetki ile yabancı memleketlerde öğretim ve araştırma kurumlarında çalışmış olmak şartıyla "Üniversite Doçenti" sayılmak için Üniversitelerarası Kurula başvurabilirler. Başvurmayı takibeden ilk toplantıda Üniversitelerarası Kurul, Üniversite doçentlik sınav jürileri seçiminde uygulanan usûl uyarınca bir komisyon kurar. Bu komisyon adayın belgelerini, yayınlarını ve çalışmalarını inceleyerek bir ay içinde tahlilî bir rapor hazırlar. Üniversitelerarası Kurul, müteakip ilk toplantısında bu raporu müzakere eder ve adaya "Üniversite Doçenti" ünvanının verilip verilmeyeceğini karara bağlar.

Doçentlerin Tayini

Madde 22. Üniversite öğretim kurumlarında açılacak doçentlik kadrolarında görevlendirilecekler, üniversite doçenti ünvanını almış olanlar arasından tüzüğüne göre seçilerek tayin ediliirler.

Tayin işlemi, Fakülte Kurulunun teklifi ve Senatonun kararı üzerine Rektör tarafından yapılır.

Üniversite asistanlarının doçentlik sınavını kazanmalarını takibeden altıncı ay sonunda asistanlık kadrosu ile ilişkileri kesilir.

Doçent kadrosuna tayini yapılmamış üniversite doçentleri Fakülte Kurulunun kararı ile serbest dersler veya konferanslar verebilecekleri gibi, üniversitede araştırma ve geçici bir öğretim işiyle de görevlendirilebilirler. Bu hizmetler için üniversite bütçesindeki ilgili bölümden kendilerine genel hükümlere göre ücret verilebilir.

III. ÜNİVERSİTE PROFESÖRLÜĞÜ

Aranacak Şartlar

Madde 23. Üniversite profesörleri, üniversite doçentleri arasından "Üniversite Doçentlerinin Profesörlüğe Yükseltilmesi Hakkında Tüzük" uyarınca seçilir. Üniversite profesörlüğüne seçileceklerde aranacak şartlar şunlardır :

a) Üniversite Doçenti ünvanını kazandıktan sonra Profesörlüğüne atacağı bilim dalı ile ilgili bir işte, son bir yılını üniversitede eylemli doçentlikte geçirmiş olmak şartıyla, en az beş yıl; bu şart mevcut olmadığı takdirde, en az yedi yıl çalışmış bulunmak.

b) Üniversite Doçenti ünvanını kazandıktan sonraki dönemde yaptığı çalışma ve yayınlarla ilmi erkini ortaya koymak. Aday çalışma veya yayınlarından birini, ya da özellikle bu maksatla hazırlayacağı bir eseri profesörlük tezi olarak belirtir.

c) Üniversite Doçenti ünvanını kazanırken 20nci madde uyarınca sınavını verdiği yabancı bilim dilinden başka bir yabancı bilim dilinde inceleme ve araştırma yeterliğinde bulunduğunu bir sınavla belirtmiş olmak.

Bu sınav, yabancı dilden, ilgili bilim dalında yazılmış bir metnin Türkçeye çevrilmesi suretiyle yapılır. Doçentlik dil sınavlarında ilgililere tanınmış olan itiraz hakkına ilişkin hükümler, profesörlük için yapılan dil sınavlarında da uygulanır. Ancak bu itiraz Fakülte Kurullarına yapılır.

Doktor ünvanını veya tıpta uzmanlık yetkisini aldıktan veya aynı nitelikte ya da daha üstün bir bilimsel ünvan kazandıktan sonra yabancı memleketlerde profesör ünvan ve yetkisini almış olanlar, en az iki yıl bu ünvan veya yetki ile yabancı memleketlerde öğretim ve araştırma kurumlarında çalışmış olmak ve doktor ünvan veya tıpta uzmanlık yetkisinin kazanılmasından itibaren yedi yıl geçmiş olmak şartıyla Üniversite Profesörü sayılmak için gerekli şartları haiz olduğunu tesbit ettirmek üzere Üniversitelerarası Kurula başvurabilirler. Başvurmayı takibeden ilk toplantıda Üniversitelerarası Kurul, "Üniversite Doçentlerinin Profesörlüğe Yükseltilmeleri Hakkında Tüzük" uyarınca bir komisyon kurar. Bu komisyon adayın belgelerini, yayınlarını ve çalışmalarını inceleyerek bir ay içinde tahlilî bir rapor hazırlar. Üniversitelerarası Kurul müteakip ilk toplantısında bu raporu müzakere eder ve adayın Üniversite Profesörü ünvanını almak için gerekli şartları haiz olup olmadığına karar verir.

Profesörlüğe Tayin

Madde 24. Profesörlük kadrosuna tayin Fakülte Kurulunun teklifi ve Senatonun uygun kararı üzerine müşterek kararla yapılır.

Üniversite profesörlüğü için 23. maddede aranan şartları haiz olan üniversite eylemli doçentlerine, kadroya bağlı olmaksızın, kanun ve tüzük hükümleri uyarınca "Üniversite Profesörü" ünvanı verilir.

Bu gibi profesörler, maaşlarını doçentlik kadrosundan almakla beraber, profesörlük kadrosundan maaş alan üniversite profesörlerinin bütün hak ve yetkilerine sahiptirler.

IV. ÖĞRETİM ÜYELERİNE İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Öğretim Üyesi Seçimi ve Profesörlüğe Yükseltilme

Madde 25. Üniversitelerde öğretim görevi alacak doçent ve profesörlerin seçimlerinin ne yolda yapılacağı, kendi alanlarında bilimsel araştırmalar için gerekli derecede hangi eski veya yeni dilleri bilmeleri icabettiği "Üniversiteler Öğretim Üyelerinin Seçimleri ve Profesörlüğe Yükseltilmeleri Hakkında Tüzük" de belirtilir.

Emeklilik ve Emeritüs Profesörlük

Madde 26. Üniversite öğretim üyelerinin emeklilik yaşı 70 dir. 70 yaşını dolduran ve üniversitede en az 25 yıl hizmet etmiş olan profesörler "Emeritüs Profesör" olurlar.

65 yaşını dolduran ve üniversitede en az 25 yıl hizmet etmiş bulunan profesörler de, isterlerse, emekliye ayrılırlar ve Emeritüs Profesör olurlar.

Emeritüs profesörler, isterlerse ve ihtiyaç da varsa, üniversitede doktora ve ihtisas dersleri verebilecekleri gibi araştırmalara da katılabilirler, seminer yönetebilirler.

Sonradan üniversiteye katılan öğretim üyelerinin daha önce resmî yüksek öğrenim müesseselerinde geçirmiş oldukları hizmet müddetleri emeritüs olmak bakımından üniversitede geçirilmiş müddet olarak sayılır.

Emeritüs profesörlere, emeklilik ikramiyeleri ile birlikte emeklilik maaşları ve üniversite tazminatları ödenir. Emeritüs Profesörler, Devletçe istenecek raporlarla, incelemeler, bilimsel ve öğretimle ilgili yayınlar, konferanslar, araştırmalar dışında ücretli resmî veya özel başka herhangi bir iş göremezler ve serbest meslek icra edemezler. Aksi halde Emeritüs Profesör sıfat ve hakları kalkar.

Ünvanların Korunması

Madde 27. Bu Kanun hükümleri dışında kimseye "Üniversite Doçenti" ve "Üniversite Profesörü" ünvanı verilemez.

Üniversite öğretim üyeleri bu Kanunda yazılı sebep ve hükümler dışında görevlerinden çıkarılamazlar ve akademik ünvanlarından mahrum edilemezler. Başka bir işe geçmek, emekli olmak veya çekilmek, ya da işten çekilmiş sayılmak yoluyla öğretim görevinden ayrılanlar akademik ünvanlarını taşırlar.

Yetkisi olmaksızın, yukarıdaki ünvanları, öğretim üyeliği sıfatını veya üniversite öğretim üyelerine mahsus diğer akademik ünvanları veya üniver-

site, fakülte ve bunlara bağlı kurumlara mahsus ünvan ve alâmetleri kullanmak yasaktır. Bu yasağa aykırı hareket edenler bundan men olunacakları gibi haklarında altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Öğretim Yardımcıları

Tanım

Madde 28. Üniversite öğretim yardımcıları, asistanlar, öğretim görevlileri, araştırma görevlileri, okutmanlar, uzmanlar, tercümecilerdir.

Üniversite öğretim yardımcılarının nitelikleri, tayinleri, meslekî hakları ve görevleri bu Kanun hükümleri ile bunlara aykırı olmayan genel hükümlere bağlıdır.

I. ASİSTANLAR

Asistanların Tayininde Aranacak Şartlar

Madde 29. Asistanlığa tayin edilebilmek için Devlet hizmetine girmede aranan genel şartlardan başka aşağıdaki şartlar gereklidir:

- a) Görev alacağı bilim dalının aslî disiplin olarak yer aldığı bilim kolu ile ilgili bir fakülte veya doktora yapmaya yetki veren bir yüksek öğrenim diploması almış olmak;
- b) Fakülte Kurulunca seçilecek bir jüri tarafından yabancı bilim dillerinden birini çalışacağı dalda gerekli bilimsel incelemeleri ve araştırmaları yapacak derecede bildiği tesbit edilmek;
- c) Fakülte Kurulunca seçilecek bir jüri tarafından yapılacak bilimsel sınavda başarı göstermek;
- ç) Görev alacağı bölüm veya kürsünün gerektirdiği şartları nazım olmak.

Asistanlığa Tayin

Madde 30. Yapılan sınavda başarı gösterenlerden, görev alacağı bölümün veya kürsünün gerektirdiği şartlar gözönünde tutularak asistanlık yönetmeliğine göre teklif edilenlerin tayini aşağıdaki hükümlere göre yapılır :

Bölüm veya kürsü kurulunca seçilecek aday, Fakülte Yönetim Kurulunun onamı üzerine Rektör tarafından aday asistan olarak tayin edilir.

Asistanların asilliklerinin onanması da, en az bir yıl aday olarak çalıştıktan sonra aynı usulle yapılır. Gerekli görülenlerin adaylık süreleri aynı usulle en çok bir yıl uzatılabilir.

Bir fakülte veya yüksek okulda o dalda bölüm veya kürsü yoksa, ilgili öğretim üyelerinin yazılı mütalâaları bölüm veya kürsü kurulu kararı gibi işlem görür.

Asistanların Görevleri

Madde 31. Üniversite asistanlarının başlıca görevleri şunlardır :

a) Gerekli bilimsel çalışmaları yapmak;

b) Bölüm veya kürsü kurulunca tesbit edilecek esaslar çerçevesinde öğretim üyelerinin gerekli göreceği öğretim ve uygulamalarda hazır bulunmak, kendisine verilen görev ile ilgili tercüme, inceleme, araştırma, uygulama ve yayın vazifelerini vaktinde ve düzenli yapmak, öğrencilerin çalışma, araştırma ve uygulamalarına yardım etmek;

c) Üniversite veya fakülte organlarıncaya verilecek görevleri yapmak.

Doktor ünvanını veya tıpta uzmanlık yetkisini almış olan asistanlar, öğretim görevliliğine ilişkin 33. maddedeki şartlar uyarınca başka bir üniversitede veya bağlı oldukları üniversitenin fakülte veya diğer öğretim kurumlarında ders vermekle görevlendirilebilirler.

Asistanların Üniversite ile İlişkilerinin Devametme Şartı

Madde 32. Doktora yapmamış veya tıpta uzmanlık yetkisini kazanmamış üniversite asistanları, asilliklerinin onandığı tarihten başlayarak görevde buldukları dört yıl içinde doktora veya uzmanlık sınavını vermedikleri takdirde üniversite ile ilişkileri kesilir. Bağlı oldukları bölüm veya kürsü kurullarının yapacağı gerekçeli teklif üzerine, gerekli görülenlerin süresi Fakülte Kurulunca bir defaya mahsus olmak ve bir yılı aşmamak üzere uzatılabilir.

Yukarıda belirtilen süre içinde doktora yapmış veya tıpta uzmanlık yetkisini kazanmış üniversite asistanlarından bölüm veya kürsü kurullarının gerekçeli teklifi ve Fakülte Kurulunun kararı ile üniversite içinde doçentlik çalışmalarına devamları gerekli görülmeyenlerin üniversite ile ilişkileri kesilir.

Fakülte içinde doçentlik çalışması yapan asistanlardan doktor ünvanını veya uzmanlık yetkisini aldığı tarihten itibaren beş yıl içinde doçentlik sınavını vermeyenlerin durumları bölüm veya kürsü kurullarının gerekçeli teklifi üzerine Fakülte Kurulunca incelenir ve gerekli görülenlerin süresi bir defaya mahsus olmak ve iki yılı aşmamak üzere uzatılabilir.

Bu süre içinde doçent ünvanını alamayanların üniversite ile ilişkileri kesilir.

II. DİĞER YARDIMCILAR

Öğretim Görevlileri ve Araştırma Görevlileri

Madde 33. Üniversitelerin bu Kanun gereğince görevlendirilmiş öğretim üyesi bulunmayan dersleri için geçici olarak veya herhangi bir dersin özel bir bilgi ve uzmanlık isteyen konularının öğretim ve uygulaması için geçici veya sürekli olarak, başka bir resmî görevde çalışan veya serbest meslek sahibi bulunanlardan; kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleriyle tanınmış kimseler "Öğretim Görevlisi" ünvanı ile görevlendirilebilirler.

Bir bölüm veya kürsünün araştırma, inceleme ve deneylerinde yardımcı olarak çalıştırılmak üzere araştırma görevlileri tayin edilebilir. Araştırma görevlileri için asistanlık şartları aranır.

Öğretim görevlileri veya araştırma görevlileri Fakülte Kurulunun teklifi ve Senatonun onamı ile münhal öğretim yardımcısı kadrolarından biri karşılık gösterilmek üzere tayin olunurlar. Bunların görevlerine son verilmesi de tayinlerindeki usule bağlıdır.

Öğretim görevlilerine, gerektiği takdirde, Senato kararı ile aylık yerine ders saati başına ücret ödenebilir.

Okutmanlar, Uzmanlar, Tercümeciler

Madde 34. Okutmanlar, dil dersleri veya eski dillerde yazılmış metinlerin çözümlenmesi gibi yardımcı öğretim işleriyle görevlendirilenlerdir. Bunlar ilgili Yönetim Kurulunun teklifi ve Senatonun kararı ile tayin olunurlar, durumlarına ve genel hükümlere göre aylık veya ücret alırlar. Okutmanlara, gerektiği takdirde, aylık yerine Senatoça belirtilecek miktarlar üzerinden ders saati başına ücret ödenebilir.

Uzmanlar, lâboratuvarlarda, kitaplıklarda, enstitü, klinik ve atölyelerde öğretimle doğrudan doğruya veya dolayısıyla ilgili olan ve özel bir bilgi veya uzmanlığa ihtiyaç gösteren bir işle görevlendirilen yardımcılardır. Bunlar ilgili Yönetim Kurulunun teklifi ve Senatonun kararı ile tayin olunurlar. Aylık veya ücretleri genel hükümlere göre verilir.

Tercümeciler, sözlü veya yazılı tercüme işlerinde geçici veya sürekli olarak çalıştırılan yardımcılardır. Bunlardan fakültelerde, fakülteleğe bağlı kurumlarda çalışanlar, fakülte yönetim kurullarının kararı üzerine, doğrudan doğruya rektörlüğe bağlı kurumlarda çalışanlar, Üniversite Yönetim Kuru-

lunun kararı üzerinde Rektörün onamı ile tayin olunurlar. Aylık veya ücretleri genel hükümlere göre verilir.

Yabancı Uyruklu Öğretim Üyeleri ve Yardımcıları

Madde 35. Üniversitelerde sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim üyeleri ve yardımcıları Fakülte Kurulunun teklifi ve Senatonun onamı ile tayin olunurlar.

Sözleşme sürelerinin bitmesi dışında bir sebeple işlerine son verilmesi de aynı usule bağlıdır. Bunlar, öğretim görevleri bakımından bu Kanunla aylıklı öğretim üyeleri ve yardımcıları için konulmuş olan hükümlere bağlıdır.

İçişleri Bakanlığının olumlu mütalâası bulunduğu takdirde ayrıca Bakanlar Kurulu kararı alınmadan yabancı uyruklu öğretim üyeleri ve yardımcılarının tayini yoluna gidilebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Üniversite İçinde Çalışma ve Denetim

Çalışma Birimleri

Madde 36. Üniversite içinde çalışmaların bölüm veya kürsü sistem içinde yapılması ilgili Fakülte Kurulunun kararı ve Senatonun onamı ile belirlenir.

Tam Gün Çalışma

Madde 37. Öğretim üyeleri ve asistanlar en az devlet memurları için kabul edilmiş olan günlük çalışma süresi kadar bir süre öğretim, bilimsel araştırma, inceleme, uygulama ve yönetim görevleriyle üniversite organlarınınca verilen diğer görevlerin gerektirdiği yerlerde hazır bulunmak ve görevlerini yerine getirmekle yükümlüdürler.

Günlük çalışma süresinin uygulama tarzı her Fakültede Yönetim Kurulunun teklifi ve Üniversite Yönetim Kurulunun onamı ile tesbit ve ilân edilir.

Resmî çalışma saatleri içinde üniversite öğretim üyeleri ve asistanlar ücretli veya ücretsiz resmî veya özel herhangi bir iş göremezler, ek görev alamazlar, serbest meslek icra edemezler. Diğer öğretim yardımcılarından aylıkla tayin olunanlar da yukarıdaki esaslara tâbidirler.

Yurt İçinde ve Dışında Gevlendirme

Madde 38. Üniversite retim üyelerinin, 47 nci madde dışında, üniversitenin başka bir fakültesinde veya üniversiteye bağlı diğer üretim kurumlarında veya arzusuyla başka bir üretim kurumunda ders vermek, seminer veya uygulamalı çalışma yapmakla gevlendirilmesi ilgili kurulların teklifi ve üniversite senatosunun kararı ile olur. Bağlı olduğu üniversite içinde bir üretim üyesinin gevli olduğu ders, seminer ve uygulama süresi haftada altı saati aştığı takdirde ek ders ücreti ödenir. Bu halde ve ücret ödenecek diğer durumlarda saat başına verilecek ek ders ücreti gevin ifa edileceği fakülte veya üniversitenin veya kurumun yönetim kurulunca tayin edilir ve o kuruluş bütçesinden ödenir.

Üniversite retim üyelerinin veya asistanların ve tam gün çalışma esasına tâbi diğer üretim yardımcılarının üniversiteler dışında resmî bir işle gevlendirilmesi, gevin bir kanunla öngörölmüş olmasına ve gevlendirme hususunda Fakülte Yönetim Kurulunun mütalâası alındıktan sonra Üniversite Senatosunca karar verilmesine veya gevin yargı organınca istenmesine bağlıdır.

Üretim üyelerinin üniversiteden ödenek almaksızın yurt içinde ve dışında kongre, konferans, seminer ve benzeri bilimsel toplantılarla, bilim ve meslekleriyle ilgili diğer toplantılara katılmalarına, araştırma ve inceleme gezileri yapmalarına, araştırma ve incelemenin gerektirdiği yerde bulunmalarına bir haftaya kadar dekanlar, onbeş güne kadar rektörler karar verebilirler. Onbeş günü aşan veya ödenek verilmesini gerektiren hallerde Fakülte Yönetim Kurulu kararı ve Rektörün onamı gereklidir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca gevlendirilenlerin yapacakları yolculuklarla üniversite işleri için yapılacak yolculuklarda gevlilere hakiki yol masrafları ve gündelikleri ile araştırma ve incelemenin gerektirdiği masrafların gerçek tutarı ödenir.

Ödeme, üniversite hesabına gevlendirilenlere üniversitelerce, başka kurum hesabına gevlendirilenlere ilgili kurumca yapılır. Gevlinin aylık, tazminat ve diğer ödenek hakları saklıdır.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca üniversite hesabına yurt dışında gevlendirilecek üretim üyelerine verilecek yolluklar hakiki yol masrafları ödenmek ve gündelikleri yurt dışına gönderilen devlet memurlarına verilen gündeliklerin aynı olmak üzere genel hükümler çerçevesinde ödenir. Bu tarzda üniversite hesabına yurt dışına gönderilecek üretim üyelerinin gönderilme şartları ve usulleri Senatolarca yönetmelikle düzenlenir.

Doktor ünvanını veya tıpta uzmanlık yetkisini kazanmış asistanların yurt dışında gevlendirilmeleri de bu madde hükümlerine tâbidir. Diğer retim yardımcılarına genel hükümler uygulanır.

Üniversitelerin Uygulama Alanına Yardımı

Madde 39. Üniversite dışındaki kuruluş veya kişilerce üniversitelerden veya fakültelerden talebedilecek ilmî mütalâa, proje, araştırma, tahlil, muayene ve benzeri hizmetler bu konuda yapılacak yönetmelik esaslarına bağlı olmak üzere üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde görülebilir. Bu hususta alınacak ücretler fakülteler döner sermayelerine gelir kaydedilir. Hizmeti yapanlara verilecek ücretin tâbi olacağı esaslar döner sermaye yönetmeliğinde belirtilir.

Bilimsel Denetim

Madde 40. Öğretim üyelerinin bilimsel bakımdan denetlenmeleri, onların yayınları üzerinde olur. Her öğretim üyesi bilimsel araştırmalarının sonuçlarını, ders notlarını, bilim ve müracaat kitaplarını, yurt içinde veya dışındaki bilimsel kongrelerde yaptığı tebliğ veya ilmî müdahaleleri bağlı olduğu fakültenin yayınları arasında veya özel olarak yayımlamak ve bunlardan birer nüshasını dekanlığa ve rektörlüğe vermek zorundadır. Malî imkânsızlık yüzünden yayımlanmayan eserlerin daktilo ile yazılmış birer kopyası verilir. Eser sahibine Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun tanıdığı haklar saklıdır.

Her öğretim üyesinin bilimsel yayınları için, ilgili fakülte dekanlığında ve rektörlükte özel birer arşiv tutulur.

Her kürsünün ve her bölümün öğretim, seminer, bilimsel araştırma ve yayın çalışmaları her yılın Nisan ayı içinde bölüm veya kürsü başkanlarınınca bir raporla dekanlığa bildirilir. Bölüm veya kürsü başkanlarının bu raporlarına kürsü öğretim üye ve yardımcılarının kişisel çalışma raporları da eklenir. Bütün bu raporlar Mayıs ayının ilk yarısı içinde yapılacak Fakülte Kurulu toplantısında görüşülür ve oylanır. Bilimsel çalışmaları genel kurulca yeterli görülmeyen öğretim üye ve yardımcılarının durumu dekan tarafından Senatoya bildirilir. Senato ilgili öğretim üyesinin ya da yardımcısının durumunu kuracağı bir komisyona inceleterek, bunlar hakkında 60 ıncı maddenin (c) ya da (ç) bendinde yer alan disiplin cezalarından birini verebilir.

Bir öğretim üyesi veya yardımcısı hakkında fakültesince iki defa yetersizlik kararı alınması ve Senatonun da üçte iki çoğunlukla karar vermesi halinde 60ncı maddenin (e) bendi uygulanır.

Doçentlik Jürileri ve Profesörlük Komisyonları Raporlarının Aleniliği

Madde 41. Üniversite Doçentliği ve Üniversite Profesörlüğü ünvanlarının verilmesine ilişkin jüri veya komisyonlarca hazırlanan kişisel ve ortak raporların birer örneği, aday talep ettiği takdirde kendisine verilir.

Doçentlik ve profesörlük takdim tezi ile birlikte raporlar ve jüri ve komisyon kararları, isteyenlerin inceleyebilmesi için fakülte kütüphanesinde bulundurulur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Üniversite Tazminatı ve Makam Ödeneği

Üniversite Tazminatı

Madde 42. Bu kanun hükümlerine göre, üniversitelerde veya bir üniversiteye bağlı olmayarak açılmış fakültelerde veya bunlara bağlı kurumlarda aylıkla görevli öğretim üyelerine ve tam gün çalışan öğretim yardımcılara aylıklarından ve rektörlük, rektör yardımcılığı, dekanlık, dekan yardımcılığı, yüksek okul veya enstitü müdürlüğü, lâboratuvar şefliği gibi üniversite içinde alınan ücretli yönetim hizmetlerine ait ek tazminatlardan ve ek ders veya konferans ücretlerinden başka her ay aylıklarının yüzde yetmişbeşi tutarında "Üniversite tazminatı" ödenir.

Makam Ödeneği

Madde 43. Her ay rektörlere aylıklarının yüzde ellisi, rektör yardımcılara ve dekanlara aylıklarının yüzde kırkı, dekan yardımcılara ve yüksek okul müdürlerine aylıklarının yüzde otuzu tutarında makam ödeneği verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yeni Üniversiteler, Fakülteler ve Bunlara Yardım

Yeni Üniversiteler ve Fakültelerin Kurulması ve İlk Tayinler

Madde 44. Yeni üniversiteler ve fakülteler yüksek öğretim plânlaması çerçevesi içinde kurulabilir.

Üniversiteler ve bir üniversiteye bağlı olmayarak açılacak fakülteler bu Kanun esaslarına göre kanunla kurulur.

Bir üniversite içinde yeniden fakülte, yüksek okul ve okul açılması, fakültelerin veya okulların birleştirilmesi, ya da kaldırılması Senatoların teklifi ve Millî Eğitim Bakanının onamı ile yapılır.

Üniversite ve fakülteler, kendilerine bağlı olmak üzere yeni enstitüler, bilim, araştırma, öğretim ve yayım kurumları açmaya yetkilidirler. Bunların yönetim şekilleri bağlı oldukları üniversite veya fakültelerce belirtilir. Gerekenlere ilgili üniversite Senatosu kararı ile tüzelkişilik verilebilir.

Bu madde uyarınca açılacak fakülte, yüksek okul, okul, enstitü ve kurumlardan yeni ödenek ve kadro alınmasını gerektirenler için genel usullere uyulur.

Bir üniversite içinde açılacak yeni fakültelerin kuruluşunda rızaları ile görevlendirilecek öğretim üyeleri senatoların, yeni bir üniversitenin veya bir üniversiteye bağlı olmayarak açılacak fakültelerin kuruluşlarında istekleri ile ilk görevlendirilecek öğretim üyeleri, Yüksek Öğretim Kurulunun talebi ve Üniversitelerarası Kurulun seçimi ile tayin olunurlar.

Yeni Üniversite ve Fakültelerin Faaliyete Geçmesi

Madde 45. Bir profesör olmak üzere en az yedi öğretim üyesi bulunmadıkça bir fakültenin kuruluşu tamamlanmış sayılmaz ve o fakülte faaliyete geçemez. Bu yedi öğretim üyesinden biri profesör olmak üzere en az dördünün o fakülte kadrosuna aylıklı öğretim üyesi olarak tayin edilmiş olması veya 47 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca üç sene süre ile kadrosuyla nakledilmiş olması şarttır.

Diğer öğretim üyeleri 47 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca görevlendirilmiş olabilirler.

En az iki fakülte faaliyete geçmedikçe bir üniversite kuruluşunu tamamlamış olmaz.

Yeni Kurulan Fakülte ve Üniversitelerin Organları

Madde 46. Kuruluşunu tamamlamış fakültelerin dekan ve yönetim kurulları aylıklı ve görevli bütün öğretim üyelerinden kurulu Fakülte Kurulunca seçilir. İlk yönetim kurulu, dekanın başkanlığında en az üçü fakülte kadrosuna aylıklı olarak tayin edilmiş veya üç yıl için kadrosuyla fakülteye nakledilmiş olmak üzere yedi öğretim üyesinden kurulur.

Bir üniversiteye bağlı olmayan fakültelerin dekanları rektörlere, yönetim kurulları üniversite yönetim kurullarına, fakülte kurulları senatolara bu Kanunla verilmiş görevleri kendi fakülteleri için yaparlar.

Öğretim Üyesi Yardımı

Madde 47. Üniversite öğretim üyelerinden herhangi birini, muvafakatı alınmak şartıyla, ilgili fakülte kurullarının teklif ve kararlarıyla başka üniversitelerin veya fakültelerin öğretim ve yönetim hizmetlerinde üç yılı aşmamak üzere kendi kadroları ile naklen görevlendirmeye üniversite senatoları yetkilidir.

Yeni üniversite ve fakültelerin çeşitli bilim dallarındaki öğretim üyesi ihtiyacı, Üniversitelerarası Kurulun her yılın Nisan ayı toplantısında ileriki yıl için tespit edilir.

İhtiyaç duyulan öğretim üyelerinin bilim dalı ve adet itibarıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'de kurulu üniversitelerden veya gelişmiş diğer üniversitelerden hangi oranda karşılanacağı da kararda belirtilir. Bu kararlar uyarınca üniversitelerden temin edilecek öğretim üyeleri, ilgili fakülte kurulunun görüşü alınarak aşağıdaki esaslara göre, bir ders yılı için Senatoca seçilir. Şu kadar ki, bir yılda bir yarı yıl okutulan dersler için görevlendirme süresi bir yarı yıldır.

Bir öğretim üyesinin görevlendirilebilmesi için bağlı bulunduğu fakültede söz konusu bilim dalında birden çok öğretim üyesinin bulunması ve geri kalan öğretim üyelerine düşecek ders, seminer ve uygulamalı çalışma yükünün her öğretim üyesi için haftada on saati aşmaması şarttır.

Görevlendirmede öğretim üyeliğinde kıdemi az olanlardan başlayan bir sıraya uyulur. Bir öğretim üyesinin arzusu tercih sebebidir.

Yukarıda belirtilen tarzda yeni kurulan üniversite veya fakültelerde görev ifa etmiş öğretim üyeleri aradan beş yıl geçmedikçe ve sıra tamamlanmış olmadıkça arzusu dışında yeniden görevlendirilemez.

Yeni üniversite veya fakültelele öğretim görevlisi tayini veya 38. madde uyarınca dersle görevlendirme imkânları saklıdır.

Yeni Kurulacak Üniversitelere Öğretim Üyesi Yetiştirilmesi

Madde 48. Yeni kurulacak üniversiteler için öğretim üyesi yetiştirmek üzere mevcut üniversitelere ek kadrolar tahsis edilir. Bu kadroların kullanılması ile ilgili esaslar Üniversitelerarası Kurul tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir. Bu kadrolara atanan asistanlar doktora yaptıktan sonra kadrolarıyla birlikte ilgili buldukları yeni üniversiteye nakledilirler.

Yeni Üniversitelerde Hizmet Ödeneği

Madde 49. Yeni üniversite veya fakültelerde kadroya bağlı olarak görev yapanlar ile 47. madde uyarınca en az bir ders yılı veya yarı yıl kadroya bağlı olmaksızın sürekli görev ifa edenlere verilecek "Yeni Üniversiteler Hizmet Ödeneği" her yeni üniversite veya fakültenin kuruluş kanununda belirtilir.

Askerlik Görevinin Bir Süresinin Yeni Üniversitelerde Geçirilmesi

Madde 50. Üniversite öğretim üye ve yardımcıları askerlik görevlerinin eğitim devresi dışında kalan kısmını, talep ve ihtiyaç bulunduğu takdirde Ankara, İstanbul ve İzmir illeri dışındaki üniversite ve fakültelerde

öğretim ve araştırma hizmetlerine katılarak yaparlar. Bunlara askerlik görevleri dolayısıyla aldıkları maaş ve ödeneklerden ayrı bir ödeme yapılmaz. Bu gibiler üniversite rektörlerinin talebi üzerine Millî Savunma Bakanlığı tarafından görevlendirilirler.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Memurlar ve Hizmetliler

Rektörlük ve Fakülte Örgütleri

Madde 51. Her üniversitede rektörün emrinde ve üniversite yönetim örgütünün başında bir genel sekreter ile hizmetlerin gerekli kıldığı müdürler ve bunların maiyetlerinde büro ve iç hizmet işlerini yapmak üzere memur ve hizmetliler bulunur.

Bu memur ve hizmetliler arasındaki işbölümü Rektörün onamından sonra uygulanmak üzere genel sekreterlerce yapılır. Saymanlık, zatişleri, yazı işleri ve kitaplık müdürlükleri dışında yeni müdürlükler Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile kurulabilirler.

Her fakültede dekanın emrinde ve fakülte yönetim örgütünün başında bir fakülte sekreteri ve maiyetinde büro ve iç hizmet işlerini yapmak üzere gereği kadar memur ve hizmetli bulunur. Bunlar arasındaki işbölümü, dekanın onamından sonra uygulanmak üzere fakülte sekreterliğince yapılır.

Bir üniversiteye bağlı olmayan fakültelerle, bağlı olduğu üniversitenin bulunduğu şehir dışında kurulan fakültelerde hesap ve muhasebe işleri bürosu bulunur.

Üniversitelerde teknik, sağlık, avukatlık ve uzman sekreterlik gibi hizmetler için sözleşme ile personel çalıştırılabilir.

Rektörlük ve Fakülte Memur ve Hizmetlilerinin Tayinleri

Madde 52. Üniversite genel sekreteri ile müdürler, Üniversite Yönetim Kurulunun teklifi üzerine, fakülte sekreterleri ise Fakülte Yönetim kurulunun teklifi üzerine Rektör tarafından tayin olunurlar. Üniversite genel sekreteri ile fakülte sekreterlerinin yüksek öğrenim diplomasına sahip olmaları şarttır.

Saymanlık işleri müdürleri Maliye Bakanlığının teklifi ve Rektörün onayı ile tayin olunurlar.

Aylıklı memurların tayinleri fakültelerde dekanların, Üniversite merkez örgütünde genel sekreterin teklifi üzerine Rektör tarafından yapılır.

Hizmetlilerden rektörlüğe bağlı olanları, genel sekreterin inhası üzerine Rektör; fakültelere bağlı olanlardan kürsü ve enstitüler hizmetlilerini, kürsü başkanı veya enstitü müdürlerinin teklifi üzerine dekan; diğerlerini doğrudan doğruya dekanlar tayin ederler.

Özlük Hakları

Madde 53. Üniversite ve fakültelerle bunlara bağlı kurumlarda çalışan memur ve hizmetliler hakkında bu Kanun ile belirtilen hükümler dışında kadro tahsisi, tayin, nakil, aylık, yolluk, emeklilik ve disiplin işleri bakımından genel hükümler uygulanır.

Ayrıca üniversite genel sekreterlerine aylığının yüzde yirmisi, fakülte sekreterlerine aylığının yüzde onbeşi tutarında makam ödeneği verilir.

ONUNCU BÖLÜM

Öğretim ve Öğrenciler

Üniversitelere Giriş ve Üniversite Öğrenciliği

Madde 54. Üniversitelere giriş, insangücü plânlaması, üniversitelerin kapasiteleri ve öğrencilerin yetenekleri dikkate alınarak Üniversitelerarası Kurulca düzenlenir.

Türlü bilim ve uzmanlık kollarında bir meslek ve diploma sahibi olmak için üniversite kurumlarından birinde, Öğretim ve Sınav Yönetmelikleri uyarınca kesin kayıt işlemini tamamlayarak veya kaydını yenileyerek öğrenim yapanlar üniversite öğrencileridir.

Yönetmelikleri uyarınca doktora veya uzmanlık çalışması yapanlara "doktora veya uzmanlık" öğrencisi denir.

Öğretim

Madde 55. Üniversitelerde, fakülte ve diğer kurumlarda öğretim, Fakülte Kurullarınca hazırlanan öğretim plânına ve bu plândaki sıra ve şartlara göre Öğretim ve Sınav Yönetmelikleri uyarınca yapılır.

Aynı meslek ve bilim dallarında öğretim yapan farklı üniversiter kuruluşları arasında yatay ve dikey geçişlerin ne yolda yapılacağı, üniversitelerin görüşleri alınarak ve bu kuruluşlar arasında öğrenci dağılımı dengesi ile sosyal şartlar gözönünde tutularak Üniversitelerarası Kurulca düzenlenir.

Aynı meslek ve bilim dallarında öğretim yapan farklı üniversiter kuruluşlarında öğretim, metod, kapsam ve öğretim süresi bakımından benzerlikler

olması ve böyle bir öğrenimden sonra kazanılan ünvanların aynı veya kazanılan hakların eşdeğer olması hususu Üniversitelerarası Kurulca düzenlenir.

Öğrencilere Yardım

Madde 56. Üniversite Senatoaları, bütçeleri ödeneğinden lisans, lisans üstü ve doktora veya uzmanlık öğrencilerine yapılacak her türlü yardımlarda uygulanacak esasları koymaya yetkilidir. Senatoların bu konudaki kararları, fakülte veya yüksek okul yönetim kurullarınca uygulanır.

Devlet adına üniversitelerde yatılı veya burslu olarak yetiştirilecek öğrencilerin sayıları ve genel şartlar dışında aranacak özel kabul şartları, üniversitelerin düşünceleri de alınmak suretiyle her yıl ilgili bakanlıklarla Millî Eğitim Bakanlığı arasında kararlaştırılır ve üniversitelere öğrenci yazılması başlamadan en az bir ay önce bildirilir.

Yatılı veya burslu olarak Devletçe üniversitelerde okutulan öğrencilerin yazılma, lâboratuvar, tasdikname, sınav, diploma ve sair harç ve ücretleri ilgili bakanlıklar veya idarelerce ödenir.

Devlet, üniversitelerle işbirliği yaparak öğrencilerin sağlık, barınma, beslenme, dinlenme, boş zamanlarını değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere sağlık merkezleri, yurt binaları, öğrenci kantin ve lokantaları, toplantı, sinema ve tiyatro salonları, spor salon ve sahaları, kamp yerleri temin eder ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.

Ders Kitaplarının ve Teksirlerinin Basılması

Madde 57. Öğretim üye ve yardımcılarının ders kitapları ve teksirleri ilgili üniversiteler, fakülteler ve yüksek okullarca bastırılır ve öğrencilere indirimli fiyatla satılır. Ders aracı olarak kullanılan kitap ve teksirleri öğretim üye ve yardımcıları kendi hesaplarına bastıramazlar. Bu konuda uygulanacak esaslar ve ödenecek telif hakları ayrı bir yönetmelikle belirtilir. Bu yönetmelik uyarınca ödenecek telif hakları gelir vergisinden muaftır.

Başarısız Öğrenciler

Madde 58. Bir öğrenci, kural olarak, üniversite içerisindeki öğrenimini, içinde bulunduğu öğretim kademesi için öngörülen normal öğretim süresinin en fazla yarısı kadar ek bir süre içerisinde bitirmekle yükümlüdür. Bu süre içerisinde öğrenimlerini, ilgili yönetmeliklerin belirttikleri meşru ve makbul bir sebep olmaksızın, tamamlayamayan veya tamamlayamayacakları anlaşılan öğrencilerin üniversite ile ilişkileri kesilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Disiplin ve Ceza İşleri

Uygulanacak Hükümler

Madde 59. Öğretim üye ve yardımcıları ile üniversite veya fakültelere bağlı olarak kurulan öğretim ve araştırma kurumlarında öğretim ve araştırma görevi alanların ve memurların disiplin işlerinde bu Kanun ve Devlet Memurları Kanunu hükümleri, öğrencilerin disiplin işlerinde bu Kanun ve Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Öğretim Üyelerine ve Öğretim Yardımcılarına Verilecek Disiplin Cezaları

Madde 60. Üniversite öğretim üyelerinden ve öğretim yardımcılarından bu Kanun gereğince yükümlü oldukları ödevleri uygun yolda yerine getirmeyenlere veya meslek vakar ve haysiyetine uymayan hareketlerde bulunanlara aşağıdaki disiplin cezalarından biri verilir:

- a) Uyarma: Görevde daha dikkatli davranılması gerektiğini bildirmektir.
- b) Kusur bildirme: Görevde ve davranışta kusurlu sayılmaktır.
- c) Kısa süreli durdurma: Bulunulan kademe ve derecede ilerlemenin altı ay durdurulmasıdır.
- ç) Uzun süreli durdurma: Bulunulan kademe ve derecede ilerlemenin bir, birbuçuk veya iki yıl durdurulmasıdır.
- d) Geçici olarak görevden çıkarma: Kadrosu saklı kalmak suretiyle bir aydan altı aya kadar aylıksız olarak geçici süre ile görevinden çıkarmaktır.
- e) Görevinden çekilmiş sayma: Görevle ilişkinin, istekle olmuşçasına kesilmesidir.
- f) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma: Üniversite öğretim mesleğinden, bir daha alınmamak üzere, çıkarılmadır. Bu cezaya çarptırılanlar akademik ünvanlarını kullanamazlar.

Bu cezaların verileceği haller ve uygulanacak usul Üniversitelerarası Kurulca yapılacak Disiplin Yönetmeliğinde belirtilir.

Memurların Disiplin İşleri

Madde 61. Üniversite ve fakültelerle bunlara bağlı kurumlarda görevli memurların disiplin işlerinde soruşturma yaptırma yetkisi, fakültelerde dekanlara, rektörlükte rektörlere aittir. Bunlar hakkında Devlet Memurları Kanununun 125 nci maddesinin (a), (b), (c) bendlerinde yazılı

cezalar, fakültelerde dekanlar, rektörlükte ve üniversiteye bağlı kurumlarda çalışanlar için rektörler tarafından; (ç), (d) ve (e) bendlerinde yazılı cezalar fakültelerde yönetim kurulları, rektörlükte genel sekreterin başkanlığında üniversite personel işleri ve yazı işleri müdürlerinden kurulu "Memurlar Disiplin Komisyonu" tarafından verilir.

Bu cezalara karşı 15 gün içinde Üniversite Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir.

Fakülte sekreterleri ile üniversitedeki memurların ve disiplin komisyonu üyelerinin disiplin işlerinde soruşturma rektör tarafından yaptırılır. Bunlar hakkında, Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (a), (b), (c) bendlerinde yazılı cezalar rektör tarafından; (ç), (d) ve (e) bendlerinde yazılı cezalar Üniversite Yönetim Kurulu tarafından verilir.

Rektör tarafından verilen cezalara karşı 15 gün içinde Üniversite Yönetim Kuruluna; Üniversite Yönetim Kurulu tarafından verilen cezalara karşı aynı süre içinde Üniversite Senatosuna itiraz edilebilir.

Diğer hususlarda Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

Disiplin soruşturmasının her safhasında, hakkında soruşturma yapılan kimseye savunmasını yapma imkânı sağlanır.

Disiplin soruşturması öncelikle ve geciktirilmeksizin yapılır ve karara bağlanır.

Disiplin cezaları yazı ile ilgiliye bildirilir ve uyarma cezası hariç kütüğe geçirilir.

Öğrencilerin Disiplin İşleri

Madde 62. Üniversite içinde veya dışında üniversite öğrenciliği sıfatına, şeref ve haysiyetine aykırı harekette bulunan; üniversitenin sükûn ve huzurunu ve çalışma düzenini bozan; üniversite mensuplarının şeref ve haysiyetine veya şahıslarına tecavüz eden, veya saygı dışı davranışlarda bulunan öğrencilere, bu Kanun ve "Üniversite Öğrenci Disiplin Yönetmeliği" uyarınca: uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar üniversiteye devamdan menedilme, bir veya iki yarı yıl için üniversiteye devamdan menedilme veya üniversiteden çıkarma cezaları verilir.

Bir fakülte binasında ve eklentilerinde veya bir fakülteye tahsis edilmiş diğer yerlerde işlenen disiplin suçlarında kovuşturma yapmaya o fakülte dekanı ve ceza vermeye o Fakülte Yönetim Kurulu yetkilidir. Rektörlük binasında ve eklentilerinde ve üniversitenin fakültelere tahsis edilmemiş yerlerinde, ya da üniversite dışında işlenen disiplin suçları hakkında kovuşturma yapmaya Rektör, ceza vermeye de Üniversite Yönetim Kurulu yetkilidir.

Kovuşturma ile yetkili dekan veya rektör, bir öğretim üyesine veya üç öğretim üyesinden kurulu bir komisyona soruşturma yaptırarak, soruşturma sonucunu ilgili Yönetim Kuruluna havale eder.

Rektör veya dekan, doğrudan doğruya uyarma cezası verme ve gereken hallerde tedbir olarak hakkında kovuşturma yapılan öğrenciyi üniversite binalarına girmekten menetme yetkisini haizdir. Bu tedbirin bir haftadan fazla sürebilmesi için bu hususta Yönetim Kurulunun karar vermesi gerekir.

Disiplin soruşturması öncelikle ve geciktirilmeksizin yapılır ve karara bağlanır. Hakkında kovuşturma yapılan öğrenciye savunma imkânı sağlanır. Tanınan süre içinde savunma yapmayan öğrenci bu haktan vazgeçmiş sayılır.

Disiplin cezaları ilgili öğrenciye yazı ile bildirilir. Üniversiteden çıkarma dışındaki cezalar kesindir. Üniversiteden çıkarma kararlarına karşı 15 gün içinde senatoya itiraz edilebilir. Kesinleşen ceza öğrencinin dosyasına ve kütüğe işlenir. Üniversiteden çıkarma kararı bütün üniversitelere bildirilir. Üniversiteden çıkarma cezası verilen öğrenciler, aradan beş yıl geçmedikçe hiçbir üniversiteye alınmazlar.

Yukardaki esaslar üniversite veya fakültelere bağlı yüksek okul ve okullarda da kıyasen uygulanır.

Ceza Soruşturma Usulü

Madde 63. Üniversite öğretim üyelerinin, öğretim yardımcılarının ve diğer memurların görevleri dolayısıyla, ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri suçlar üzerine ilk soruşturma Rektörün tayin edeceği uygun sayıda soruşturmacı tarafından yapılır. Rektörün işlediği ileri sürülen suçların soruşturucuları, kendisinin katılmayacağı bir toplantıda Üniversite Senatosu tarafından tayin edilir. Bu toplantı, öğretim üyeliğinde en kıdemli Rektör Yardımcısının çağrısı üzerine ve onun başkanlığında yapılır.

Bu maddeye göre tayin edilecek soruşturucuların, en az, saniğin akademik ünvanına sahip bulunması şarttır.

Bu maddenin hükmüne giren bir suç fakültelerde veya onlara bağlı kurumlarda işlendiğinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, dekanlar ön soruşturma yapar, ya da yaptırabilirler. Bu takdirde dosya gereğinin yapılması için en geç bir hafta içinde rektörlüğe gönderilir.

Soruşturucuların öğretim üyeleri ve yardımcılarını hakkında düzenleyecekleri dosya, Rektör tarafından, Rektör hakkındaki soruşturma da en kıdemli Rektör Yardımcısı tarafından Danıştay'a gönderilir. Son soruştur-

manın açılıp açılmamasına Danıştay'ın yetkili dairesi karar verir. Bu karara karşı ilgililerce yapılacak itirazlar Danıştay Genel Kurulunda incelenerek karara bağlanır.

Memurlar hakkında son soruşturmanın açılıp açılmamasına Üniversite Yönetim Kurulunca karar verilir. Bu kararlara karşı itirazlar Danıştay'ın yetkili dairesinde incelenerek karara bağlanır.

Bu madde hükümlerine göre tayin edilecek soruşturucular tarafından yürütülen ilk soruşturma sırasında, bir hakimin yapması gereken, tutma, arama, zabıt gibi işlemlerin yapılmasına ihtiyaç duyulduğunda bu hususta, soruşturucu, ya da soruşturucuların talebi üzerine, asliye ceza hakiminden karar alınır.

III. ÜNİVERSİTELERİN KAPATILMASI, ÇALIŞMALARIN TATİLİ VE HÜKÜMETİN İDAREYE ELKOYMASI

Fakültelerin Kapatılması veya Çalışmaların Tatili

Madde 64. Fakülte'deki kamu hizmetinin görülmesinin imkânsızlaştığı hallerle iç düzeni korumak için gerekli olan hallerde, Dekan dersleri ve çalışmalarını üç gün için kısmen veya tamamen tatil edebileceği gibi aynı süre için fakülteyi tamamen de kapatabilir.

Dekan bu yetkisini kullanınca en kısa zamanda Fakülte Yönetim Kurulunu toplantıya çağırır. Yönetim Kurulu tatil veya kapatma kararını kaldırabileceği gibi bir hafta daha uzatabilir. Daha uzun süre tatil veya kapatma 65 inci maddedeki hükümlere bağlıdır.

Tatil veya kapatma halinde öğrenciler fakültelere giremezler. Fakültelerin kapatılması halinde zorunlu bulunan araştırma ve çalışmalara devam edilebilir.

Üniversitenin Kapatılması veya Çalışmaların Tatili

Madde 65. Üniversite'deki kamu hizmetinin tamamen veya kısmen imkânsızlaştığı hallerle iç düzeni korumak için gerekli olan hallerde Rektör, bir veya birkaç fakültenin ders ve çalışmalarını kısmen veya tamamen bir hafta için tatil edebileceği gibi, bir veya birkaç fakülteyi, ya da bütün üniversiteyi kapatabilir.

Rektör bu yetkisini kullanınca en kısa zamanda Senatoyu toplantıya çağırır. Senato tatil veya kapatma kararını kaldırabileceği gibi, gerekirse, diğer fakültelere teşmil edebilir ve durumu her ay yeniden incelemek şartıyla tatil veya kapatma süresini bir yıla kadar uzatabilir.

Kapatılmış olan fakülte ve Üniversite binaları ve eklentileri güvenlik kuvvetlerinin muhafazasına bırakılır.

Hükümetin İdareye Elkoyması

Madde 66. Üniversitelerle onlara bağlı Fakülte, kurum ve kuruluşlarda öğrenim ve öğretim hürriyetlerinin tehlikeye düşmesi ve bu tehlikenin üniversite organlarınınca alınan tedbirlere ve bir aylık kapatma kararına rağmen giderilememesi halinde Bakanlar Kurulu ilgili üniversitenin veya bu üniversiteye bağlı kurum ve kuruluşların idaresine belli süre ile elkoyabilir. Elkoyma kararı hemen Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısının onamasına sunulur. Elkoyma süresi iki ayı geçemez. Ancak, her defasında iki ayı geçmemek üzere süre uzatılabilir ve uzatma kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısının onamına sunulur.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Malî Hükümler

Esaslar

Madde 67. Üniversitelerin bütçeleri, genel ve katma bütçelerin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulur ve denetlenir. Üniversite merkez örgütü ile doğrudan doğruya üniversiteye bağlı kurumların itâ âmiri Rektördür. Rektör diğer görevlilere itâ âmirliği yetkisini uygun gördüğü ölçüde tanıyabilir. Tahakkuk memurlarını Rektör tayin eder. Fakültelerin itâ âmirleri dekanlardır. Dekan diğer görevlilere itâ âmirliği yetkisini uygun gördüğü ölçüde tanıyabilir. Tahakkuk memurlarını dekanlar tayin ederler. İtâ âmirliğine ilişkin olarak Üniversitelerin kendi kanunlarında mevcut bulunan ve bu madde ile bağdaşmayan özel hükümler saklıdır.

Üniversitelerin Gelir Kaynakları

Madde 68. Üniversitelerin ve bunları oluşturan fakülte ve kurumların gelir kaynakları şunlardır :

- a) Her yıl bütçeye konacak ödenekler;
- b) Özel idare ve belediyelerce ve kurumlarca yapılacak yardımlar;
- c) Üniversite, fakülte ve bunlara bağlı kurumlarca alınacak harç ve ücretler;
- ç) Yayın satış gelirleri;
- d) Üniversite, fakülte ve bunlara bağlı kurumların taşınır ve taşınmaz mallarının gelirleri;

- e) Döner sermayeli işlerden elde edilecek kârlar;
- f) Bağışlar ve vasiyetler.

Mali Kolaylıklar

Madde 69. Üniversiteler Muhasebei Umumiye, Arttırma ve Eksiltme Kanunları hükümlerine tâbi değildir.

Enstitü, bölüm, kürsü, lâboratuvar, klinik ve poliklinik hizmet ve giderleri karşılığı olarak öğrencilerden alınacak ücretler ile yıllık iki bin liraya kadar olan çeşitli harçların tutarı, çeşitleri, alınma şekilleri Senatolarca kararlaştırılır.

Üniversiteler ve bunlara bağlı kurumlara yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler, vergi, resim ve harçlardan muafır. Bağış ve vasiyetlerin kullanılmasında bağış ve vasiyeti yapanların koydukları, kanuna göre muteber kayıtlara ve şartlara uyulur. Gelir veya kurumlar vergisine tâbi mükellefler tarafından Üniversitelere makbuz mukabilinde yapılacak nakdi bağışlar yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilir.

Üniversiteler tarafından öğretim, eğitim ve araştırma maksadiyle ithal edilen veya bağış yolu ile gelen makina, âlet ve cihazlarla, ecza ve her türlü malzeme gümrük resminden ve ilgili harçlardan muafır.

Üniversitelerde öğretim, eğitim ve araştırma için gerekli ve fakültelerce ithali öngörülen ve yurt içinde imali mümkün olmayan araç, gereç ve tıbbi, kimyevi malzemenin yabancı memleketlerden aracısız ithali için T. C. Merkez Bankasında yeterli miktarda özel bir fon ayrılır. Bu fondan Üniversitelerin belirtilen ihtiyaçlarına göre, başka bir işleme gidilmeksizin T. C. Merkez Bankasınca akreditif açılır.

Döner Sermaye

Madde 70. Üniversite ve fakültelerle bunlara bağlı tüzelkişiliği haiz kurumlardan gerekli görülenler için kullanılmak üzere, her üniversiteye ve bir üniversiteye bağlı olmayan her fakülteye, bütçeye, konulacak ödeneklerden döner sermaye verilebilir.

Bu döner sermayelerin dağıtımı, aktarılması üniversite Senatolarınca yapılır.

Üniversite, fakülte ve bunlara bağlı kurumların öğretim ve araştırma cihaz ve malzeme ihtiyacı, üniversite içindeki döner sermayeli işletmelerden de sağlanabilir.

Ek Ödenek Hakları

Madde 71. Bu kanun hükümleri gereğince öğretim üyeleri ve yardımcılarına ve diğer üniversite mensuplarına verilen maaş, tazminat ve ödenekler ile her türlü istihkaklar hakkında 7244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi hükmü uygulanmaz.

Emeklilik Primi

Madde 72. Doçentlik veya Profesörlük ünvan ve yetkisini yabancı memleketlerde kazananlardan bu kanun uyarınca Türk Üniversitelerine tayinleri yapılanların, yabancı memleketlerde ve Türkiye'de geçirdikleri süreler emekliliğe esas olarak alınır ve bu durumda olanlar, hizmet borçlanması yolu ile, emeklilik primleri bakımından borçlandırılır. Primlerin taksitlerle ödenmesi süresi, dışarıda geçen hizmet süresini aşamaz.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Üniversiteye Dönüş

Madde 73. Üniversite öğretim üyesi iken Bakanlar Kurulu üyeliğine, Milletvekiliğine veya Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçilenler veya memleket içindeki bir araştırma veya uzmanlık kurumunda mesleği dahilinde çalışmak üzere, ya da yabancı bir öğretim kurumunda aynı sıfat ve yetkiyle çalışmak üzere, Üniversitelerden ayrılanlar bu Kanun hükümleri uyarınca üniversiteye döndükleri takdirde, bu suretle dışarıda geçirdikleri süreler hesaba katılmak suretiyle aylık dereceleri yükseltilir. Kadro ve meslek ünvanı ve sıfatlarını kazanma ile ilgili hükümler saklıdır.

Yönetici Organların Seçimi

Madde 74. Rektör, rektör yardımcıları ve senato üyeleri ile dekan, dekan yardımcıları, yüksek okul müdürleri ve fakülte ve yüksek okul yönetim kurulları üyelerinin seçimleri Mayıs ayında yapılır.

Oylama

Madde 75. Bu kanunda sözü geçen jüri ve kurullarla, fakülte ve üniversite kurullarında ve senatoda her üye oyunu kabul veya red yolunda vermekle ödevlidir. Çekimser oy red sayılır. Kanunlarda, tüzüklerde, yönetmeliklerde öngörülen seçimler ve tayin kararları gizli oyla yapılır.

Fakülte Kurulunda nisabın hesaplanmasında yurt dışında görevlendirilmiş bulunanlar sayıya katılmazlar.

Öğretim Üyelerinin Askerlik Tecilleri

Madde 76. Yedek subaylarla yedek askerî memurlar hakkındaki 9.12.1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanununun 25. maddesinin 10 sayılı fıkrasında ve tadillerinde yazılı Millî Eğitim Bakanlığı mensupları arasına üniversite öğretim üyeleri de eklenmiştir.

Protokol İşleri

Madde 77. Üniversite profesörlerine her türlü protokol işlerinde Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay üyeleri, Rektörlere bu kurumların Başkanları, dekanlara daire başkanları için öngörülen protokol uygulanır.

Siciller

Madde 78. Üniversiteler ve fakültelerle bunlara bağlı kurumlarda görev alanların sicilleri, Üniversite Zatişleri Müdürlüklerinde tutulur. Bunların bütün özlük işleri genel hükümlere göre üniversitelerce yürütülür.

İzinler

Madde 79. Üniversite öğretim üyeleriyle yardımcılarının ve memurlarının izin işleri Devlet Memurları Kanununun genel hükümlerine bağlıdır. Rektör iznini Üniversite Yönetim Kurulundan alır.

Yürürlükten Kaldırılan Kanunlar

Madde 80. 4936, 115, 119, 345 ve 923 sayılı Kanunlar ile 6594, 892 sayılı Kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Özel Kanunla Kurulu Üniversiteler

Madde 81. 6590 ve 7307 sayılı Kanunlarla kurulu üniversitelerin bu Kanunun hangi hükümlerine tâbi olacağı kendi Kanunlarında belirtilir.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 4936 ve 115 sayılı Kanunlar uyarınca kazanılmış akademik ünvanlar saklıdır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce doktor ünvanını kazanmış veya tıpta uzmanlık yetkisini almış olup da doçentlik sınavını vermemiş olanlar 32 inci maddedeki süreye ek olarak üç yıllık bir süreden yararlanırlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinde asistan kadrosunda eylemsiz doçent olarak görev ifa edenler Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç yıl daha bu göreve devam edebilirler.

Geçici Madde 2. Bu Kanunun yayımını takip eden Mayıs ayında rektör, rektör yardımcıları ve senato üyeleri bunu takip eden yılın Mayıs ayında dekan, dekan yardımcıları, yüksek okul müdürleri ve fakülte ve yüksek okul yönetim kurulları üyeleri seçimi yapılır.

Geçici Madde 3. Bu Kanun hükümlerine uymayan tüzük ve yönetmelikler ile bu Kanunun öngördüğü tüzük ve yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden başlayarak en geç bir yıl içinde bu Kanun uyarınca düzenlenir. Şu kadar ki bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlükte bulunan döner sermaye yönetmeliklerinin uygulanmasına üç yıl daha devam olunabilir.

Geçici Madde 4. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üniversite dışında resmî çalışma saatleri içinde işleri olan öğretim üyeleri iki yıl içinde bu işlerini tasfiye etmek zorundadırlar. Bu süre sonunda işlerini tasfiye etmemiş olanlar üniversiteden ayrılmış sayılırlar.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üniversite dışında işleri olan öğretim üyelerinden isteyenler, iki yıllık süre içinde, belli çalışma saatlerinde, haftada 10 saati aşmamak üzere, üniversite tazminatı almamak ve üniversitedeki görevlerini aksatmamak şartıyla bu işlerini görebilirler.

Madde 82. Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 83. Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

83 maddelik bu "Üniversiteler Ortak Kanunu Tasarısı" İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi tarafından müştereken hazırlanmış ve her maddesi sözü edilen Üniversitelerce oybirliği ile kabul edilmiştir.

6 Ekim 1971

İstanbul Üniversitesi

adına

REKTÖR : *Prof. Dr. Nazım Terzioğlu*

İstanbul Teknik Üniversitesi

adına

REKTÖR : *Prof. Dr. Galip Sağıroğlu*

Ankara Üniversitesi

adına

REKTÖR : *Prof. Dr. Tahsin Özgüç*

Ege Üniversitesi

adına

REKTÖR Y.: *Prof. Dr. Ömer Yiğitbaşı*

Hacettepe Üniversitesi

adına

REKTÖR : *Prof. Dr. İhsan Doğramacı*

